חיים בשוליים

עזאם נתשה הקטן זקוק לניתוח, אבל הוא אינו יכול לקבלו כי הוא ערבי

אורלי וילנאי לעקוב

14 ביולי 2026

ילד בן שנה וארבעה חודשים משלם מחיר כבד מנשוא, רק כי הוא ערבי. הוא אפילו לא סתם ערבי, אלא ערבי ישראלי, תודה לאל, ובכל זאת מדינת ישראל אינה מכירה בו וגם לא מסבירה למה.

עזאם נתשה הקטן מאושפז עכשיו בבית החולים מקסאד במזרח ירושלים. מצבו לא טוב, והוא זקוק לטיפול ולניתוח. הוא אינו יכול לקבלם במקום שהוא מאושפז בו, אך אי אפשר לאשפזו בבית חולים אחר בישראל, שכן הוא אינו מוכר או רשום במשרד הפנים. מאז נולד הוריו מנסים לקבל את אישור אזרחותו, לאחר שתעודת הלידה שלו וכל מה שצריך נשלחו למשרד הפנים עם לידתו, אבל באופן תמוה דבר לא קורה.

להוריו של עזאם — מוחמד ואירין — תעודות זהות כחולות. הם ישראלים למהדרין. בנם הבכור, נור, כיום בן 3.5, נרשם מיד עם לידתו במשרד הפנים בהליך הרגיל, וגם הוא ישראלי, ורק אצל עזאם נולד פתאום מכשול בלתי עביר.

מוחמד האב מתדפק פעם אחר פעם על דלתות משרד הפנים. תחילה בירושלים, ואחר כך בבאר שבע, מקום מגוריהם החדש, ולא נענה. עורך דין שהכיר במסגרת עבודתו בשיפוצים, ושנהפך לחברו, פנה

וביקש דיון דחוף בסוגיה של עזאם הקטן. הדיון נקבע ל–1 ביולי אבל יומיים קודם לכן קיבלו הודעה שהוא נדחה ל–9 בספטמבר ולא מכבר נדחה שוב ל–16 בספטמבר. לאיש לא בוער כלום שם, אבל לעזאם כן.

עוד לפני המחלה הנוכחית בבטנו, שבגללה אושפז והוא מקבל תרופות בעירוי, נקבע כי עליו לעבור ניתוח דחוף באוזניו. "עזאם לא מדבר כמו שצריך ולא שומע טוב. אמרו לנו שאם לא נמהר, הוא עלול לאבד את השמיעה", אומר אביו, "והכי חשוב, הילד עכשיו בבית חולים בסכנה. זה בית חולים לא חזק כמו עין כרם או סורוקה — אנחנו מאושפזים כבר שישה ימים, ושום דבר לא משתפר. אבל אני לא יכול להעביר אותו לבית חולים אחר. לא יקבלו. אין לי מושג מה קרה פה".

בהעדר מעמד, אין מימון לאשפוז, גם לא בבית החולים שהוא בחזקת ברירת המחדל במזרח העיר. עד עתה על כל יום אשפוז הם חייבים 3,000 שקל, מעמסה כבדה על כל אחד, ודאי על זוג הצעיר כמותם, וכל זמן שלא ישלמו את מלוא הסכום, שכעת כבר מתקרב ל–20 אלף שקל, אפילו אי אפשר לנסות להעביר את עזאם למקום אחר. "הלחץ שלי עצום. זה לא הכסף, אלא זה שהילד שלי בסכנה. כואב לי כל הגוף כשאני רואה אותו בסכנה", אומר מוחמד. "ולמה? אני ישראלי, אשתי ישראלית, מה קרה? הוא לא בן אדם? למה לא רואים אותו? זה תינוק

בן שנה וקצת, מה הוא עשה רע? אני אעשה הכל כדי שיהיה במצב טוב. אבל אף אחד לא מסתכל עלי. אני לא מוכן להפסיד את הבן שלי, ואני לא יודע מה הבעיה".

תגובת רשות האוכלוסין וההגירה על פנייתנו היתה אטומה כמעט כמו היחס למשפחתו של עזאם: "מבדיקה עולה כי שני ההורים הם תושבי קבע. הבן עזאם טרם נרשם, עקב הצורך לבדוק את מרכז החיים של המשפחה כנדרש. לבני הזוג נקבע תור לשם בחינת בקשתם בלשכת באר שבע. נבהיר כי פנייה ראשונה בעניינו נרשמה רק לפני חודשיים, ולמעשה מיום היוולדו לא פנו בבקשה".

ובכן, בפועל הם פנו כמה פעמים, ואף באו לשם בעצמם. אמרתי זאת לנציג משרד הפנים, ושאלתי אם אפשר לקדם את התור שנקבע ל–16.9. "אין פה ויכוח", נעניתי בתגובה על התגובה, "לפי התיעוד שלנו לא פנו, וגם לפי המידע הם לא חיים בישראל בכלל, אבל בשביל זה יש תור והם יציגו את כל התיעוד וההוכחות". שלחתי את ההוכחות בדמות חוזה הדירה בבאר שבע, ותשובתם היתה "אין טעם לשלוח. זו תגובתנו. אנא פרסמי אותה".

עכשיו הם אמורים לחכות חודשיים עד הפגישה במשרד הפנים, אם תתקיים בכלל, וגם אז ארוכה הדרך עד הניצחון על הבירוקרטיה המפלה. העו"ד שמייצג את משפחתו של עזאם טוען כי מדובר במגמה, במדיניות מכוונת. ערבים ישראלים רבים מדי עוברים דרך חתחתים עד שהם מקבלים מעמד, משום שהמגמה היא שיהיו כמה שפחות ערבים אזרחי ישראל.

ילד הוא ילד הוא ילד. תנו לעזאם הזדמנות.

דרושה אשה

השבוע במסגרת פינתנו: ישראל. נשים. ומוקדי קבלת החלטות:

יותר מ–25 שנים עברו מאז התקבלה החלטה 1325 של האו"ם, המחייבת שילוב נשים במוקדי קבלת החלטות, הגנה עליהן מפני אלימות מינית ומגדרית באזורי עימות, והכללת נקודת מבט מגדרית בפתרון סכסוכים. יותר מ–112 מדינות כבר אימצו את ההחלטה הזאת — בישראל אין כל כוונה לעשות זאת.

(הנתונים באדיבות "מרכז נשים, שלום וביטחון" בארגון "איתך מעכי — משפטניות למען צדק חברתי".)

orlyv10@gmail.com

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר האיכותי בישראל
© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ